

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Főtér 27. szám, hova a lap szellemi részét
illető közlemények küldendők.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 4 frt — Félévre 2 frt — Negyedévre 1 frt.
Hirdetéseket
a kiadóhivatal mérsékelt árjegyzék szerint számít.
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:
Schvarcz Sándor könyvkereskedése. hova az előfize-
tési- és hirdetési díjak küldendők.
Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr.
Nyilttér petit sora 30 kr.

Állatbiztosítás.

Itt a szép alföldön, hol a szántóföldek váltakoznak a kövér füvet termő rétekekkel, hol a mezőkön ménéseket, gulyákat és nyájakat látunk nagy számban legelészni, hányszor van alkalmunk fájdalmas szívvel tapasztalni azt az elszomorító eseményt, hogy egyik vagy másik ragályos betegségben elhullanak állataink; vagy ha a betegség nem ragályos, akkor is tömérdek azon állatok száma, melyek gyógykezelés nélkül, vagy pedig rendezettebb gazdaságokban a gyógykezelés dacára is elhullanak.

Ilyen csapás után a gazda szomorkodik, bántja a veszteség. Legtöbben a szegény cselédet okozzák a veszteségért és hányszor megtörténik aztán, hogy a gazda a cseléd béréből vonja le az elhullott állat árát, jól lehet, hogy az legkevésbé okozója a kárnak. Ez az eljárás pedig csökkenti a bizalmat a cseléd és gazda között, a minnek megint nincs jó következménye.

Az alföldi magyar nép természetében rejlik, hogy minden újítástól idegenkedik. Így voltunk a tűzkárbiztosítással is, melytől nemesak idegenkedett népünk, hanem bizonyos gyanúsítással illette azokat, kik épületei-

ket tűzkár ellen biztosították. Ezen irányban az idegenkedés már tetemesen csökkent, sőt nagyrésztben el is múlt, úgy annyira, hogy nagyon kevés azon épületek száma, melyek tűzkár ellen biztosítva ne lennének. Ha már most beláttuk azt, hogy épületeink s egyéb javaink tűzkár ellen való biztosítása megnyugtató hatással van reánk, hát akkor éppen nem keltenék és nem is volna okunk idegenkedni az állatbiztosítástól sem.

A dolog első tekintetre nem tűnik fel nagy fontosságúnak; azonban ha figyelembe vesszük, hogy hazánk lakosainak nagyobb része, de különösen az alföld népe a gazdálkodás figyelemreméltó ágával, a baromtenyésztéssel is foglalkozik, mert ez képezi egyik jövedelmi forrását, akkor be kell látnunk, hogy ezen jövedelmi forrás megőrzésére feltétlenül szükséges. Gondoljunk csak arra, hogy mily nagy összegre rug az a kár, melyet a járványos állati betegségek uralkodásakor vagy egyéb gyakrabban előfordulható szerencsétlenségek esetében egész vidékek gazda közönsége szenved! Mert az elhullott állat bőrén kívül egyebet vajmi ritka esetben értékesíthet a gazda.

Tegyük fel már most, ha volnának állatbiztosító intézeteink, mi történék akkor? A jól számító gazda biztosítaná jószág-állományát is, fizetne darabonként bizonyos összeget, s veszedelem esetében kártérítést kapna. Ez a kártérítés azután arról is leszoktatná a gazdát, hogy kisebb mérvű betegségben sinylődő jószágát nem vágná le, hogy ennek árából néhány forintot megmentsen.

Az állatbiztosító intézetek azonban nem csupán a ragályos betegségben elhullott állatokért tartoznának kárpótlással, hanem kivétel nélkül bármily betegségben, vagy szerencsétlenség következtében elpusztult állatokért is szavatolnának.

Az osztrák kereskedelemügyi miniszter elé nem régen beterjesztett, s az utóbbi években elhullott állatok számszerű adataiból az tűnik ki, hogy évenként igen sok állat hullik el, melynek csupán a bőre nyújt némi kárpótlást a gazdának.

Ha már most figyelembe vesszük, hogy az elhullott állatok mily óriási értéket képviseltek, tehát mily tetemes azon vagyoni kár, mely a gazdákat évenként sújtja, lehetetlen, hogy ne kívánók az állatbiztosítási intézményt.

A „CSONGRÁDI LAP” TÁRCZÁJA.

Az út végén.

Pocsékos szürke novemberi napja vak, homályos éjszaka következett. Kis falunk csöndesen pihent a félköiben emelkedő hegyek lábainál.

Semmi élet, mozgás, sőt kutyaugatás sem hangzott a máskor oly szorgalmas, élet-től lüktető telepen.

Az utcák teljesen elhagyatottak voltak, mint künn a letarolt mező s a természet e komorsága ráncosodott az emberek lelkületére is, mert a máskor munka után megnépesült falu kocsmájában nyolcz órakor kiabludt minden világ s a törpe házacska apró ablakaiból is csak a néha felesapódó tűzvilág vörhenyes fénye sugárzott a fekete éjbe.

Olyan hangulatban, mint Poe Edgar: „ültem elmerülve nélyen álmadozva valamely rég elfelejtett éneken,” midőn ajtómon halk kopogás hangzott.

— Ki az? — kértem.

— Hát én vagyok instálom, Vicza Péterné, az özvegy, az elhagyatott, a szerencsétlen.

Természetesen, e szomorú bevezetésre felnyilt ajtó.

Lucskosan, lomposan, reszkető tagokkal lépett be az asszony s tisztességtudással állt meg az ajtónál.

— Engedelmet instálok, hogy bátorkodtam bejönni; — szolt — de hát a szükség,

a nyomor... Kutya idő, instálom. Nem is jöttem volna magamért, hiszen egy nappal kevesebb vagy több a ninesenből nem számít... De hát az a szegény leány!... Az eltévelyedett: verje meg az Isten még a földben is, a ki rossz útra terelte! Az a szerencsétlen Zsófiika.

— Zsófiika! — szoltam meglepetve — mi lett vele? Hol van?

— Oh instálom, hát otthon... otthon... beteg a szerencsétlenje! Zokogás fojtotta el szavait.

— Tegnap jött meg; hát megverjem, elűzzem? Megérdemelné, instálom, meg, de nem viszen rá a lélek, mikor oly nyomorultnak látom. Gyermekeim, aztán úgy megfizetett a sors neki. Mit tegyek, instálom még a kutya sem harapja meg a kölykeit... hát én tegyem, a kinek nincs senkije rajtam kívül?...

Alig birta folytatni a fájdalomtól.

— Aztán beteg, beteg, erősen beteg az istenadta. Tegnap úgy estevégebe csak nyüszöl a Bodri, éppen mintha ismerős járna az életben: nálam ismerős! Hiszen még az előmenők is kikerültek az özvegy házára, mit is kerésnének nálam? Szegénységet? Nyomorúságot? Kell is valakinek, instálom! Egyszer csak beköszön, s váltig nézem, nézem, nem hittem saját szememnek. A szívem mintha ugrott volna egyet, a karom felemelkedett, ütni akartam? Nem tudom, instálom, egyszer csak ott sirt keblemen. Sirt ő is, én is. Oh instálom, mivé lett az én drága szöszeke leányom, a szép Zsófiika, a kő is meg-

szánná... Szép? meg se látszik, hogy valaha az volt, kiaszott instálom, mint a redves gyertyánfa s talán végén van a szerencsétlen. Gyenge, mint az őszi levél, tán nem is evett; hát mit is egyék nálam, száraz kenyeret.

Könyvei sűrűn peregnek le arcáról s szavait alig értettem a zokogástól.

— Nincs, instálom, semmi. Özvegy vagyok, elhagyott Isten, ember; visszafelé megy minden dolog a háznál, dologra se kellek senkinek, a magamé meg kimállik a kezemből. Nincs semmi áldás az özvegyi házon, nincs! A míg szegény, boldogult uram élt, mindég bejárás volt a nagyságos urékház, mert szabad polgár volt, választó, instálom. Még a nagy urak is kezét szoritottak vele s cseppent, csurgott is valami a házhoz. Hej, hej! de más világ volt az! Tejbévajba fűrésztölték, traktálták, csak hogy el ne pártoljon a nagyságos urtól. Hát nem is tette a bolond, annak is lett áldozatja: miért?

Itt elakadt, mintha torkát fojtaná valami s én csak szótlanul vártam, míg magához tér, jól ismerve a székely nép szokását, hogy csak úgy tudunk meg tőlük valamit, ha engedjük, hogy egész terjengőséggel mondja el szive baját.

— Miért, instálom — folytatta néhány perc múlva. — Miért? Hogy mikor megszorul igazán, elkeressék, mint a hitvány ebet! Nincs vótum, igaz: nincs korteskedés, igaz. Micsoda egy özvegy asszony? Semmi, instálom. Éppen semmi. Azért a leányért? Hát az nekik semmi, nekem gyermekem,

Az állatbiztosítás — éppen úgy, mint minden egyéb biztosítás — legjobb helyen az állam kezében lenne. Egy részről az állampénztár bizonyos jövedelemhez jutna, másrészt pedig a biztosító közönség sok kellemetlenségtől és zaklatástól lenne megóva.

Magyarország gazda közönsége, mely az állam terheire oly tetemes összeggel járul, mindenestre megérdemel annyi figyelmet, hogy érdekei ez irányban is kellő méltánylásban részesüljenek.

Nagyon természetes, hogy az állatbiztosítás eszméjének megoldása közérdek lévén, ez irányban a kezdeményezés a kormányt illeti.

Ujdonságok.

— július 17.

— **Hymen.** Zsiga János bírói tisztségviselő tegnap este tartotta eljegyzését Szarka Mátyás úrnak kedves és szép leányával, Annuska kisasszonnyal. Áldást és boldogságot kívánunk az új frigyhez!

— **Birói kinevezés.** Molnár Géza urat — a ki mint járásbírói jegyző városunkban is több éven át működött s ez év folyamán a szegedi kir. törvényszéknél mint jegyző volt alkalmazva, — mint örömmel értesültünk, a zentai kir. járásbíróshoz albiróvá nevezte ki az igazságügyminiszter. Sok szerencsét a megérdemelt előléptetéshez.

— **Iskolaszéki gyűlés.** A községi iskolaszék ma d. u. 3 órakor tartja július havi rendes ülését a központi iskola hivatal helyiségében.

— **Kompvizsgálat.** Dr. Csató Zsigmond alispán úr e hó 15-én a vármegyei államépítészeti hivatal közbejöttével felülvizsgálta az itteni tiszai közlekedési járműveket, hogy azoknak engedélyezése iránt az 1890. évi I. t.-cz. értelmében intézkedjék.

— **Az ipartestület elöljárósága** ma d. u. 4 órakor, hivatalos helyiségében, havi rendes ülést tart.

— **Két zugövoda** volt városunkban,

de mint hiteles forrásból értesülünk, az illetékes hatóság mindkettőt betiltotta. Nagyon helyesen. Van közs. segélyezett magánóvodánk, küldjék a szülők ide gyermekeiket.

— **Úszás.** Frank Zoltán tornatanár úr a katonai gyakorlatról haza érkezett s az úszás tanítását a napokban megkezdi. A tanulni szándékozók szíveskedjenek Frank tanár úrnál mielőbb jelentkezni.

— **Sajtóvétség.** A kir. ítéltő tábla 2158. sz. végzésével Blázsik Mihály helybeli tanító, továbbá ifj. Szilber János és Gebey Endre ellen a további eljárást megszüntette; azonban fentartotta a vádhatározatot id. Szilber János kiadó ellen azért, mert az 1848. évi VIII. t.-cz. 31. §-a értelmében a vádhatározatban jelzett sajtóvétség miatt eskü a kiadó a felelős.

— **Ilyen csak a mesébe' van.** Hegyi Antal plébános úr a napokban följelentéssel élt a főszolgabírói hivatalhoz, s sürgős és erélyes intézkedést kért arra nézve, hogy a templom környékét rondító liba- és malaczfalkák tulajdonosai a köztisztasági szabályrendelet értelmében felelősségre vonassanak. A gyors intézkedésre utasított rendőrbiztos nyomban meg is indította a hadjáratot a kérdéses helyen táborozó állatsereglet ellen. s a rendőrök egy egész sereg bitangságba vett libát és malaczt kísértek be a község-házához. A tulajdonos nyomozása azonban arra a nagyszerű eredményre vezetett, hogy a bitang jószágok gazdája senki más, mint maga a följelentő plébános úr és Szőke János harangozó, a kik e szerint önmagukat jelentették föl. — Valósággal, — ilyen csak a mesébe' van!

— **Vizbe fúlt.** Hoicskó Mihály szek-lencei (Mármarosmegye) illetőségű, 23 éves, nőtlen, g. kath. vallású tutajos e hó 10-én déli 12 órakor ittas állapotban a tutajról a Tiszába esett, s ott lelte halálát. A hullát Turesányi Lajos rendőrbiztos a délutáni órákban kihalásztatta, s megejtett orvosrendőri hulla szemle után a szerencsétlen a köztemetőben hantolták el.

— **Nőszabók az ipartestületben.** A helybeli ipartestület ruházati ipari szakosztálya Király Gergely elnökle alatt tartott legutóbbi ülésén nem kevesebb mint 37

hajadon és fiatal menyecske ellen tett följelentést a szabó iparnak igazolvány nélküli iparszerű gyakorlása miatt, kérvén azt, hogy nevezettek iparjog váltására és a testület tagjai közé leendő belépésre köteleztesse. Ez lesz még a — darázs-fészek!

— **Rendszerezítés.** Frank Zoltán polgári iskolai tanár rendszerezését a községi képviselő-testület tegnap gyűlésében jóváhagyta. E szerint polgári iskolánknál a tantervek mindannyian rendes tanári illetmény-nyel vannak ellátva.

— **Öngyilkosság.** Nagy István öreg polgártársunk beleunt a földi élet keserveibe, mert e hó 16-án a d. e. órákban felakasztotta magát. Az öreg polgár 91 éves volt.

— **Derék életmentő.** E hó 9-én a holt Tiszában három gyermek vígan lubickolt a habok között és kedvök kerekedett mindig beljebb haladni. Az egyik fogadásból át akarta úszni a Tiszát. Önelégületen tekintett vissza társaira s már-már elérte a tulsó partot, midőn egyszerre elmerült. A két pajtás hősi elszántsággal sietett a jó barát megmentésére, de uszni alig tudtak, és csakhamar egymásba kapaszkodva sikoltoztak. Legjobbkor érkezett a helyszínére Keck Antal cipézmester, a ki látván a veszélyt, ruhástól ugrott a habok közé s mind a három fulladozó gyermeket megmentette a bizonyos haláltól. A valóban derék életmentő a dicséreten kívül jutalmat is érdemel.

— **Szöllőink veszedelme.** A peronospora oly nagymértékben lépett fel f. hó 14-ike óta és rohamosabban terjed, mint az előző évben. Gyors terjedésének oka a 13-iki meleg eső. Az ideiben bepermetezett tőkék azonban ellentállnak. Erről bárki meggyőződhet, ha összehasonlítja az idejében permetezett szőlőket a be nem permetezettekkel.

— **Elnök választás.** Az ipartestület mult vasárnap tartott rendkívüli közgyűlése az Ujszászi János lemondása folytán üresedésbe jött elnöki állásra egyhangulag és nagy lelkesedéssel Kaszanitzky Dénes al-elnököt választotta meg, kinek személyében a testület valóban értelmes és ügybuzgó előjárót nyert. Ugyanez alkalommal alelnökké Király Gergely, — számvevővé Szőke Ferenc s előjárósági taggá Heringer Mihály választották meg.

instálom. Ők miért könyörüljenek, ha nincs hasznuk utána. A mi volt, elmúlt. De hát nekem mégis fajt erősen. A mint megjött fáva, nyomorultan, nem kellett semmi az otthoni. De mi is instálom, száraz kenyér. Egyébb nincs. Hát honnan lenne? Tán urashoz is szokott az istenadta. Oda menjek? Ide sem mertem jönni.

— Miért?

— Hiszen úgy megsértette nagyságát, legnagyobb munkáidőn hagyta cserbe.

— Eh, azért adtam volna. A szerencsétlennek könnyebben megbocsátjuk, a mit ellenünk vétett.

— Tudtam én, mondtam én, de ő csak váltig küldött az öreg nagyságos urékhoz. Szégyelte magát s pedig már minek, úgy is az út végén van szegény, az a kis kávé, tán az utolsó falatja lenne.

Most már tudtam mire van szüksége s hamarosan összecsomagolva, egy kosárkába tettem s megszólitottam a fájdalmába mélyedt asszonyt.

— Menjünk Vezáné.

— Hová, instálom?

— Zsófikához.

— De ilyen időben, instálom! Kutyanak való ez!

— Semmi, semmi! Menjünk.

— De, hogy megsértette az öreg urat, a szerencsétlen.

— Isten is megbocsát.

— Rossz volt, hitvány volt!

— Megszenvedett érte, ne is gondolkunk rá.

E'indultunk. Az eső zuhogott, a szél beleszorulva a szűk völgybe, melyben kis fulunk pihen, nagy robajjal futott végig a lueskos utczákon, egész erejével neki vetve magát az elhagyatott mezőnek, hová szemtet, szalmát bordott össze egyes dűledékes helyre, míg egy-egy kitépett katángkérót maga előtt hajtva, az erdő zizegő lombjait tépdeste rettentő erővel.

Jól mondta a szegény özvegy, kutyának való idő volt s alig bírtuk megvédeni lámpánkat a zúgó szélsévtől. Nem volt hosszú út, mit tenniünk kellett, alig néhány percz alatt ott álltunk a szenvedő ágyánál.

Egész lelkemben megrendültem. Minő életnem, nyomor lehetett az, mely rövid két év alatt így letarolta az ifjuság üde zománczát az egykor viruló szép arczról.

Szegény, szegény leány! Az út, melyre hitvány, hízogó szavak csábitották, rettentő göröngyös lehetett, hogy végére ily nyomorultul jutottál!

Ismertem virágjában. Két évvel ezelőtt majorunkban szolgált. Mintha most is hallanám vig dalát, üde kaczagását. Mintha látnám, hogyan apád a munka szorgalmas keze alatt s mintha látnám, mily édes szerelemmel de vajkodik a kis béres Pista gyerekkel, midőn az itatni hajtotta jól lakott ökreit. Talált ő ürügyet, hogy ott lehessen a legény közelében s gyakran megfigyeltem a mint munka közben egy-egy perczre egymáson feledték nyájas tekintetüket. Egy tiszta, szennytelen mennyország volt az szerencsében s a kéz

szorítás, melylyel elváltak, biztosíték volt egy boldog, gondtalan jövőre.

S most mindennek vége. Úgy fordult a sor, hogy Pistának el kellett menni katonának. Zsófi sirt, búslult s szomorúan teljesítette kötelességét.

Aztán rendre megvigasztalódott a három esztendővel, melyet a boldog ifjúkor nem lát olyan nagy időnek. Ifjú eléggé, várjon, három év nem a világ.

Hiszen szegény alig volt 16 éves.

Elmúlt a nyár. Búza, árpa, zab, cséplés alá került, midőn egy ezred Miklós-huszár jött a vidékre. A gyakorló térbe belekerültek a mi földünk is és a szép török-buza-vetésünk is ott senyvedt el a harsogó trombita szóra rohanó lovak patái alatt.

No, de megfizették s ezzel napi rendre térünk. Ide csak annyiban tartozik, hogy a kárt okozó ezred tisztjei, gyakran betértek hozzánk pihenni.

A szép Zsófi mindenannyiszor ott szolgált az asztal körül. Felgyűrt hófehér ingujja alól kiduzzadtak gömbölyű karjai, karcsú, hajlékony természet fekete zsinóros pruszlik szorította s bő, háziszótt rokolya libgett pattogó léptei alatt. Igazán szemrevaló leány volt: szép, üde, fiatal.

Egy fiatal cseh hadnagy gyakran felejtette rajta tekintetét.

Magas, szőke, vézna gyerek volt e hadnagy, a legönhittebb mosolylyal száraz ajkai körül.

Arczán ostoba gög és léhaság látszott,

— Az 1848—1849-iki szabadságharcunk gyűjteményének a fővárosi vigadóban levő rendezősege fölkérte az összes biztosító társaságokat, hogy vidéki ügynökeik által is — mozdítsák elő a 48-as ereklyék gyűjtését. Ezt a praktikus dolgot az aradi muzeum találta föl. A fölkért biztosító társaságok támogatása már azért is nagy mérvű lesz, mert a gyűjtemény tulajdonosa kijelentette, szóval és írásban, hogy 25,000 forintot ad magyar hírlapírói nyugdíjalapra és 15,000 forintot az erdélyrészi és a többi magyar közmívelődési egyleteknek a gyűjtemény vételárából, ha azt a nemzeti muzeum számára megvásárolják; annyi összegért, a menyibe (kimutatás szerint) került az a kiállítás főrendezőjének. A hírlapíró nyugdíjalapra szánt 25000 frtból ama fővárosi és vidéki hírlapírók is részesülhetnek, a kik nem tagjai a már létező hírlapírók nyugdíjintézetének. A 48-as gyűjtemény által kiadott Honvéd Emléklapra előfizetésre felhívó leveleket köldött szét a rendezőség. A felhívás minden volt honvédnek el lett ugyan küldve, de az előfizetés vagy megrendelésre való fölszólítás csak a módosabbaknak szól, mert a rendezőség ezennel tudatja, hogy minden vagyontalan honvédnek ingyen adja a diszes emléklapot, ha az illető az előjáró által aláírt levelében ezt kéri. Gróf Kreith Béla úr által az ország községeknek és egyesületeinek ajándékozott huszezer Kossuth képből mely néhány ezer példány áll az ezután folyamodó községek s egyletek rendelkezésére. Ez az életnagy arcképek bolti ára 1 frt 40 kr. példányonként. A fennmaradó képeket a fővárosi vigadóban levő 48-as kiállítás látogatóinak ajándékozza a rendezőség. Néhány nap múlva a kiállítás minden látogatója kap egy-egy Kossuth képet.

— **Megsemmisített választás.** A képviselőház bíráló bizottsága f. hó 15-én tartott ülésében megsemmisítette Sima Ferencz tápéi kerületben megválasztott országgyűlési képviselő mandátumát. A megsemmisítésre különösen az adott okot, hogy a Sima-

párt nagymértékben terrorizált. — A vizsgálat még azt is kiderítette, hogy szelidlelkű szent atyánk, Hegyi Antal, a kisteleki népet nyílt lázadásra és a kormánypártiak leütésére biztatta. Az egészben az a legkülönösebb, hogy Hegyi Antal Kisteleken a Sima érdekében csak mint vendégszereplő működött és mégis bő alkalmat nyújtott a tápéi választás megsemmisítésére. Nálunk pedig, hol a Hock érdekében állandóan izgatott, még azt a tisztséget megérte, hogy a Hock mandátumát védhette. Pedig hát a szereplése után méltán kerülhetett volna a vádlottak padjára is, hogy ez még sem történt meg, annak oka valószínűleg — Hegyi szerencse csillaga; annak pedig, hogy Sima Ferencz még 2000 frt költségbe is marasztalták — Sima Ferencz balcsillagzata.

— **Elfogott csavargót** kísért a csanyi esendőrség a múlt pénteken Csongrádra, a kit sikkasztás vétsége miatt köröztetett a mindszei előjáróság. A fiatal csavargót, a ki egyébként a Kohn Jenő névre is hallgat és konokul tagadja a sikkasztást, a helybeli esendőrség gyöntatja.

Uj találmányok és műszaki leírások.

BERGL SÁNDOR budapesti szabadalmi irodájának — VI. Andrássy-ut 20 — közleménye

Beszélő lokomotív. A „Zeitschrift für Transportwesen“ szimú folyóirat szerint Edison és Lowry újabban oly készüléket szabadalmaztattak, mely helyettesítene a lokomotív jelző készülékét (sípját.) A találmány neve linguagraph, mely csövekből, sodronyokból, fonogrammból, billentyűzetből és egy széles száju trombitából áll. A készülék állítólag oly hangosan kiáltja az állomások neveit és e szókat: alagút, fék stb., hogy úgy a hivatalnokok, mint az utazók meghallják.

Időjósító növény A londoni kristály palotában rendezett nemzetközi bányászati kiállításon oly növényt mutattak be, mely rendkívül érzékeny a levegő villa-

mossága iránt, hogy nagyon megbízható indicator gyanánt használható. Az angol lapok figyelmeztetik a hegyi lakókat arra, hogy ily értelemben tegyenek a növényvel kísérletet, annál is inkább, mert már több nappal megelőzőleg tudatják velünk, hogy változás történt a léghőmérsékletben. Ez pedig igen fontos a hegyi lakókra nézve, mert ez által figyelmeztetve, otthon maradnak és így kevesebben esnek majdan a vihar áldozatául.

Önműködő kapus. A drezdai automata társaság egy önműködő kapust szerkesztett, mely igen elmésen van összeállítva, a mellett egyszerű és a szükséges javításokat bármely lakatos eszközölheti rajta. Az automatikus kapus minden családot lehetetlenné tesz; — a rajta keresztül haladó munkás egy bárczát függeszt rá és e pillanatban az automata a keresztül haladó szemé láttára jegyzi fel, úgy hogy minden hamis időjelzés ki van zárva!

Automata mint lövész. Nagyon is amerikaias ízű, tréfás találmányokról veszünk hírt, amelynek két szembeötölő tulajdonsága van: az egyik az, hogy a passív szemlélőre nézve kacagató, a másik pedig, hogy az egész találmány nem ér egy pulturat sem. Setalovaglását végzi a gavallér, gondatlanul nézeget ide oda, s egyszerre csak észbe jut, hogy valamely ügyét sürgősen kell elintéztie. Tőprekedi, hogy mit csináljon a lovával? Hirtelen szemébe ötlök egy gepecske, melynek tábláján a következő vers van feltűnő betűkkel kipingálva:

„Dobj belém egy huszacskát,
Megtartom a lovacskáid.“

Ha! — gondolja a gavallér, — ez csakugyan olesón csinálja a dolgát. Kivesz egy huszast, bedobja a nyílson, mire kiugrik a gépből egy kampó, melyre rádobva a kantárt, rögtön összecsuksodik, úgy hogy azt erősen tartja, tehát a ló el nem szabadulhat. A gavallér nyugodtan távozik, elvégzi a dolgát s jön vissza a lováért, és ekkor oh csodák-csodája, egy másik táblácska mered az elszórt nyedtet lovag elé, a következő versikével:

„Ha nem adsz még öt huszast,
Nem eresztem a lovad.“

Boszusággal eltelve bár, de kénytelen elővenni a csillogó huszasokat ismét, hogy a furfangos gépet engedékenységre bírja. A legeredeitibb azonban az egészben, hogy míg a tulajdonos oda jár, a lovat bárki elesípheti öt huszasért.

Petroleum foltok eltávolítására szolgáló anyag. E czélra kitűnően használható a három súlyrész száraz agyagpor és egy súlyrész szénasavas nátron keveréke, melyből a használat idején elegendő egy igen kicsiny mennyiséget vízben feloldani és pépalakban a foltokra tenni. Már 6—8 óra alatt a foltok tökéletesen eltűnnek. A padlózatot azután megmossuk.

Thergolith, a ténafoltok eltávolítására szolgáló anyag. A kézen és minden néven nevezendő tárgyakon levő ténafoltok eltávolítására kitűnő szernek bizonyult Dr. Woldau Ferencz által feltalált thergolith, mely lényegileg a következőkből áll: finom porrá tört arratolith (terra miraculosa Saponiae) és ecetsavas nátron keverékéhez krotonolajat öntünk, melyet rögtön a felmelegítés után kihűlni hagyunk és elszápanosítunk. E keverék kihűlve szilárd tömeget képez, melynek az a tulajdonsága van, hogy vele a ténafoltokat eltávolíthatjuk.

Elektromos szivargyújtó! Az elektromosság egyik tért a másik után hódítja meg. Egy találekony amerikai a szivarozás élvezeténél is szolgáltatászsze teszi, mivel gyufa nélkül tűzzel szolgál. Ezen szerkezetnek működő részei egy tokba vannak elhelyezve, mely nagyon hasonlít egy közös szivarhoz.

Jövő század ruhái. A mult év folyamán egy oly találmány szabadalmaztatott, melynek czélja nem kevesebb, mint egy szellemesen összeállított géppel üvegdarabokból ruhaszöveteket gyártani. Eltekintve attól, hogy az új szövet összetörött,

a legköznapiabb viselettel, a milyent csak valaha észleltém.

Azt beszélték a többiek róla, hogy gazdag majorátus örököse s tele marokkal szórja a pénzt, ha mulatságairól van szó.

A pénzt! És szőjtem tovább a mesét? Minek? Egyszerű mindennapi történet, hol nem szenvedélyről, mely gyökerű érzelmekről van szó, hanem hitvány játékszerről, melyet pénzen szerezt meg az elvetemült lélek. Pénzen, hogy megunva, lelketlenül lökje el magától, nem kérve, nem tudva arról, hogy e játékszernek talán lelke török meg a hitvány elbánás miatt.

Szegény leány! Ott álltam ágyánál s a hitvány csábítóra gondoltam, ki ördögi pénzével elbódította e valóban jobb sorsra érdemes leány fejét.

Az ezred eltávoztával egy szép napon a leány is eltűnt a vidékről, a nélkül, hogy bucsút mondott volna özvegy anyjának.

A szegény anya sirt, jajgatott s végtelen szájalom volt latni e folyton könnyező asszonyt.

Pista, ki csakhamar megtudta az esetet, fenyegetőzdve átkozódott.

Mit tehetett egyebet? Törvénybe járni? Hát hol van erre törvény? Az igazságos Anglia szigoruan bünteti a csábítót, a magyar még nem ért rá — vagy nem akart — törvényt szabni.

Hanem a szerető szív nem feled, boszszut kiáltva nem bocsájtja meg a rajta elkövetett sérelmet.

A hires, de szomorú végű bellovai hadgyakorlatok egyik áldozata a cseh hadnagy lett, kit, a mint hitték, csak úgy véletlenül talált meg (egy jól irányzott) eltévedt gyilkos golyó.

Szekely fiúk — melyben Pista is szolgált — voltak a sáncok mögött, honnan a tévedt, gyilkos golyó jött s azok inkább négyfelé vágják magukat, hogy sem egymást elárulják. A tettes sohasem került meg s csupán a fényes katonai temetésben adhattak elégtételt a megboldogultnak.

A kiaszott, forró lázzal küszködő leány meg ott nyögött egyszerű fekhelyén s száraz ajkain halk, félig érthetetlen szavak mosdottak el:

— Enged — — — je — — nek —
— meg, nem — — — voltam — — —
rossz, — — — sok pénzt ígért, — — —
anyámnak is — — — küld — — — azt
mond — — ta, — oh a — — — go —
— — nosz.

Levegő után kapkodott, mintha szerette volna nyujtani beszemeyezett életét.

A hadnagy koporsóját elborították családi cimereivel, fényes koszorúkkal s a lapok tele voltak a nagyreményű ifjú nemes tulajdonai magasztalásával.

Ezt vajjon ki fogja eltemetni, megsíratni.

— Ki? — Az anyja.

G-y E-e.